

REFERENTIE No.:

INFORMATIEKOPIE:

AFKOMSTIGHEIDEN

ontvangen codebericht

DATUM VAN ONTVANGST:

BESTEMMING: 6 december 1976

Dir./Afd.:

Visie: 6-12-'76

Ag. No.: 6796

Dossier: dr. Kuyper

DATUM VAN VERZENDING:

ca. 9.15.10

Europa
Raad

6 december 1976

Vraag

PARAAF/OPM.:

400/26

AFKOMSTIG VAN:

min van b.z.

-confidentieel-

bestemd voor : bonn
brussel pv navo
kopenhagen
parijs amb.
rome

brussel amb.
dublin
londen
parijs pv oese
new york pv

brussel pv eg
geneve pv
luxemburg
ottawa
washington

bestemd voor per koerier aan: tokiø

onderwerp: appreciatie situatie c i e s na de
europese raad

de europese raad heeft het eind van een periode van onzekerheid over de c i e s gemarkeerd. het is thans duidelijk dat niet alleen de v.s. , maar ook de leidende westeuropese landen in feite op dit moment uitstel verkiezen - ook al staat nog niet vast dat zij hiervoor alleen de verantwoordelijkheid willen nemen - en dat zij in elk geval niet bereid zijn thans belangrijke concessies te doen.

de komende dagen gaat het met name om de vraag of de door de twee covoorzitters van de conferentie ingeluide procedure inderdaad tot uitstel leidt, waarbij de landen van de g-19 zich neerleggen. nederland is er tot nog toe van uitgegaan dat de bereidheid van de g-19 zonder bijzondere voorwaarden aan uitstel van de ministeriele conferentie mee te werken mede afhankelijk is van de vraag of op de substantie een signaal zou worden gegeven. de bondsrepubliek was echter in de europese raad van mening dat het niet aan de e.g. was een dergelijk signaal autonoom te geven. de meeste e.g.-partners gingen er evenals de b.r.d. van uit dat het, hoe dan ook, wel van uitstel zal komen. daarbij wordt er vermoedelijk van uitgegaan dat de meeste ontwikkelingslanden geen belang hebben bij een ministeriele conferentie die mislukt en waarbij in feite bevendien vermoedelijk weinig ministers aanwezig zullen zijn.

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

Ref. No.:

Rubricering:

6 7 8 1

=confidentieel=

=2=

blijft weliswaar reeel, maar het zal voor perez guerrero, nu de europese raad niet het vereiste signaal heeft gegeven, moeilijker zijn de g-19 - en vooral de niet op de conferentie vertegenwoordigde landen van de '77' - ervan te overtuigen dat de c i e s inderdaad nog een kans moet krijgen. in elk geval is het klimaat waarin de dialoog zal worden voortgezet er niet op verbeterd.

men moet constateren dat de duitse manoeuvre via de brief van minister genschler van half november niet bevorderlijk is geweest voor de gang van zaken op korte termijn. ware het op de e.g.-raad van 15 november duidelijk geweest dat de b.r.d. de tijd nog niet gekomen achtte voor een doorbraak in de impasse in parijs dan zouden geen verwachtingen zijn gewekt door de verwijzing van de problematiek naar de europese raad en zou meer tijd beschikbaar zijn geweest om een 'zachte landing' voor te bereiden. thans heeft de groeiende onzekerheid tijdens de novemberzitting van de c i e s er slechts toe geleid dat de standpunten zich verhardden en heeft vervolgens het magere resultaat van de europese raad het vermoeden in de kring van de ontwikkelingslanden versterkt, dat men een jaar lang aan het lijntje is gehouden en dat de, ook aan het eind van de europese raad herhaalde, belofte dat de e.g. de c i e s tot een succes wil brengen, voos zal blijken.

toch zou het onjuist zijn te veronderstellen dat de uitstelmanoeuvres van de ontwikkelde landen in feite slechts het verlangen naar afstel camoufleren. bepaalde argumenten die voor uitstel worden aangevoerd zijn immers van tijdelijke aard of kunnen dit zijn. het belangrijkste argument is de overgang naar de nieuwe amerikaanse administratie die, te oordelen naar uitspraken van de toekomstige president en sommige zijner adviseurs een wending ten gunste van het amerikaanse ontwikkelingsbeleid kan inluiden. het vermoeden dat de ontwikkelingslanden, juist vanwege de verwachtingen die de carter administratie wekt, hoe dan ook op 15 december niet met de resultaten akkoord zouden gaan en om een tweede ronde van concessies zouden vragen, heeft remmend op de onderhandelingen gewerkt.

hier tegenover moet worden gesteld dat in het betoog van de bondskanselier tegen concessies ook structurele elementen liggen opgesloten. zijn preoccupaties met de huidige economische toestand zijn bekend. op een gegeven moment liet schmidt zich in de europese raad ontvallen dat de economische ontwikkeling in februari/maart vermoedelijk zo slecht zal zijn dat niemand meer zou willen spreken over dure ideeën als dat van het geïntegreerde grondstoffenprogramma. ook een drastische verhoging van de olieprijs, bv. in de orde van grootte van 10 tot 15 procent zou, althans in de ogen van de bondsrepubliek, vermoedelijk betekenen dat een rem moet blijven liggen op een belangrijke overdracht van middelen.

het is duidelijk dat vooral wat dit laatste betreft de nederlandse en duitse posities tegenover elkaar liggen.

3. Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.

4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

2. Afzchriften van codeberichten mogen uitsluitend door de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.

1. Op een codeber. mag telegr. niet in open taal worden geantwoord, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie Richtlijnen).

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

Ref. No.:

6 7 8 1

=confidentieel=

=3=

Rubricering:

terwijl nederland meent dat beweging in de noord-zuid dialoog o.a. in de vorm van overdracht van middelen een, zij het beperkt, matigend effect op de stijging van de olieprijsen kan hebben, wil duitsland dat eerst maar eens de prijsstijging wordt afgewacht, alvorens de vraag van een eventuele additionele overdracht van middelen aan de orde kan worden gesteld. bovendien is voor de b.r.d. het besluit van de e.g. over de criteria en procedures voor behandeling van schuldenverlichting (waarover de e.g.-raad op 15 november een beslissing nam) voorshands een meer dan adequate concessie (die volgens de woorden van schmidt de ontwikkelde landen miljarden zou kunnen gaan kosten).

hoewel er dus duidelijk een band ligt tussen de c i e s -resultaten en de o p e c -besluiten, wordt deze band door verschillende landen anders gelegd. wel erkent iedereen dat een belangrijke prijsstijging uiteraard het vermogen en de bereidheid tot overdracht van middelen naar ontwikkelingslanden kan aantasten. opmerkelijk is dat noch de o p e c -landen, noch de ontwikkelde landen er op dit moment over piekeren rechtstreeks, formeel deze band te leggen. voor de o p e c -landen heeft de autonomie t.a.v. de beslissingen over prijsniveau en produktie politiek-psychologische betekenis. daarentegen wensen de meeste ontwikkelde landen de olieprijsen niet rechtstreeks onderwerp van de onderhandelingen in de c i e s te maken, omdat zij zich realiseren dat dit hun duur kan komen te staan. men bedenke dat een prijsverhoging met 1 procent de invoerkosten van de ontwikkelde landen met meer dan 1 miljard usdollar verhoogt, en dat, als men de prijsverhoging met enkele percentages terug wil dringen, daar dan ook geloofwaardige bedragen tegenover moeten worden gesteld. daarbij komt dat, als eenmaal een band is gelegd tussen olieprijsen en overdracht van middelen, deze band ook in de toekomst wordt gelegd. het is duidelijk dat de meeste ontwikkelde landen - en in de eerste plaats de v.s. - hun hoop gevestigd houden op matiging van de o p e c -landen. de v.s. is vooral uit op beïnvloeding van de saodi's die een sleutelpositie innemen en meer dan de meeste andere o p e c landen belang hebben bij een redelijke economische ontwikkeling van de landen waarin zij hun financiële overschotten hebben belegd.

hoewel de vooruitzichten voor een overeenstemming in de c i e s begin volgend jaar zeer onzeker zijn, blijft de kans op een redelijk compromis zeker niet verkeken. het ziet er echter wel naar uit dat hoofdelementen van de aktie gelegen zal zijn op het terrein van de overdracht van o d a -middelen. onzekerder is het lot dat het deel van het c i e s -dossier betreft, dat betrekking heeft op meer principiële en structurele zaken, die de implemen-

3. Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.
4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

2. Afschriften van codeberichten mogen uitsluitend door de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.

1. Op een codeber. mag teleg. niet in open taal worden geantwoord, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie Richtlijnen).

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLG

Ref. No.:

6 7 8 1

=confidentieel=

=4=

Rubricering:

tatie van de nieuwe internationale economische orde raken, met name kwesties zoals geïntegreerd grondstoffen programma, het gemeenschappelijk fonds en het thema van de handhaving van de koopkracht van exportopbrengsten die de structuur van de toekomstige economische verhoudingen betreffen, zullen naar alle waarschijnlijkheid op principiële tegenwerpingen van de bondsregering blijven stuiten, doch mogelijk zal de carter-administratie op deze terreinen een soepeler standpunt innemen. zolang het internationale economische klimaat ongunstig blijft, de inflatie voortduurt en het economisch herstel op zijn best aarzelend is, lijkt een wending in het dugtse beleid onwaarschijnlijk. dit betekent dat de gemeenschap dan ook niet haar invloed kan uitoefenen op de v.s. en japan op deze voor nederland zo belangrijke, principiële punten.

van der stoel circulaire 281.

den haag, 6 december 1976 =jr=
verz. : 1330 uur

+++

3. Over de inhoud van een codeber. mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.

4. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

2. Afschriften van codeberichten mogen uitsluitend door de afdeling Verbindingen worden vervaardigd.

1. Op een codeber. mag teleg. niet in open taal worden geantwoord, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (zie Richtlijnen).